

EURÓPSKY PARLAMENT

2004

2009

Výbor pre medzinárodný obchod

2008/2031(INI)

24.6.2008

STANOVISKO

Výboru pre medzinárodný obchod

pre Výbor pre zahraničné veci

o hodnotení sankcií EÚ v rámci opatrení a politík EÚ v oblasti ľudských práv
(2008/2031(INI))

Spravodajca výboru požiadaneho o stanovisko: Vittorio Agnoletto

PA_NonLeg

NÁVRHY

Výbor pre medzinárodný obchod vyzýva Výbor pre zahraničné veci, aby ako gestorský výbor zaradil do návrhu uznesenia, ktorý prijme, tieto návrhy:

1. domnieva sa, že ľudské práva sú kľúčovým prvkom rokovacieho mandátu na obchodné dohody, ktorý Rada priznáva Komisii, a že Parlament sa musí zakaždým podieľať na definovaní tohto mandátu a to najmä vzhľadom na to, že Európska únia má kľúčovú úlohu pri presadzovaní ľudských práv a demokracie vo svete s ohľadom na to, že ekonomické a politické sankcie sú dôležitým nástrojom proti krajinám, kde sa hrubo porušujú ľudské práva;
2. žiada Komisiu, aby priebežne informovala Parlament o vplyve uvalených sankcií na dosahovanie cieľov a aby predkladala návrhy na prípadné zmeny s ohľadom na vývoj v danej krajine;
3. domnieva sa, že zahrnutie záväzných základných pracovných práv Medzinárodnej organizácie práce (MOP) do všetkých budúcich dohôd o voľnom obchode medzi Európskou Úniou a tretími krajinami je mimoriadne dôležité;
4. konštatuje, že čisto obchodné sankcie sa vo väčšine prípadov ukazujú ako veľmi málo účinné, najmä pokiaľ nie sú uvalené v celosvetovom meradle a v rámci Organizácie Spojených národov, a poškodzujú skôr civilné obyvateľstvo než vlády sankcionovaných krajín;
5. považuje ratifikáciu základných dohôd MOP, dohôd OSN o nediskriminácii a Dohovoru o odstránení všetkých foriem diskriminácie voči ženám (CEDAW) obchodnými partnermi za základný prvok doložky o ľudských právach a za podmienku uzavretia obchodných dohôd s tretími krajinami;
6. vyzýva Radu a Komisiu, aby vypracovali prehľadné analýzy účinnosti už uvalených sankcií a ich vplyvu na obchodné vzťahy s EÚ;
7. domnieva sa, že obchodné sankcie EÚ by sa nemali dotýkať celoplošne celej spoločnosti, ale musia sa zameriavať najmä na finančné záujmy osôb alebo súkromných a/alebo štátnych podnikov, ktoré sú priamo alebo nepriamo zodpovedné za porušovanie ľudských práv a demokracie, a nemali by postihovať obyvateľstvo, najmä jeho časti, ktoré umožňujú najchudobnejším obyvateľom krajiny zarábať si na živobytie;
8. domnieva sa, že sankcie by sa mali týkať aj tých hospodárskych odvetví, ktoré sú pre vlády porušujúce ľudské práva strategickým zdrojom príjmov a ktoré týmto vládam následne umožňujú zostať pri moci;
9. domnieva sa, že pri rozhodovaní o sankciách, ako aj pred uvalovaním sankcií, a pri vyhodnocovaní účinnosti uvalených sankcií by orgány EÚ mali úzko spolupracovať s občianskou spoločnosťou a mimovládnyimi organizáciami v príslušnej krajine;
10. domnieva sa, že uplatňovanie a hodnotenie sankcií zo strany Európskej únie za

porušovanie ľudských práv by v zásade malo prevažovať nad prípadnou ujmou spôsobenou obchodným záujmom Európskej únie a jej občanov v dôsledku ich uplatňovania;

11. domnieva sa, že sankcie by sa nemali rušiť vzhľadom na to, že majú veľmi dôležitú symbolickú úlohu pre dodržiavanie ľudských práv, pretože sú viazané na konkrétne definované hrubé porušenia ľudských práv, pokiaľ nezanikol dôvod na ich uvalenie, a to bez ohľadu na obchodné záujmy EÚ;
12. je toho názoru, že pokiaľ hodnotiaca správa skonštatuje, že uvalenie sankcií neplní svoju úlohu, je vhodné zmeniť obsah sankcií z celoplošných na cielené;
13. žiada, aby sa ustanovenie týkajúce sa ľudských práv a demokracie rozšírilo na všetky nové zmluvy medzi Európskou Úniou a tretími krajinami, či už ide o industrializované alebo rozvojové krajiny, a aby sa začlenilo do obchodných a sektorových dohôd;
14. domnieva sa, že obchodné sankcie v úzkom zmysle slova treba doplniť inými metódami sankcionovania, ktoré nie sú práve obchodnými sankciami, ako je zákaz letov, osobitným embargom (napríklad na dovoz zbraní), zákazom vstupu do Európskej únie, finančnými obmedzeniami, diplomatickými upozoreniami, bojkotom kultúrnych a športových podujatí atď.; ďalej zdôrazňuje, že všetky členské štáty bez výnimky musia dodržiavať sankcie, ktoré boli uvalené;
15. víta skutočnosť, že všeobecný systém colných preferencií EÚ (GSP) stanovuje dodatočné colné preferencie pre krajiny, ktoré ratifikovali a uplatňujú rad dohôd o ľudských a pracovných právach, o ochrane životného prostredia a dobrej správe vecí verejných; zdôrazňuje zároveň, že GSP stanovuje pozastavenie preferencií pre krajiny, ktoré ich neuplatňujú;
16. naliehavo žiada Komisiu a členské štáty, aby vládam krajín, v ktorých sa podľa správ Úradu vysokého komisára OSN pre ľudské práva hrubo porušujú ľudské práva, nenavrholi dohody o voľnom obchode a/alebo asociačné dohody, aj keby obsahovali doložky o ľudských právach;
17. žiada Komisiu, aby monitorovala účinnosť obchodných sankcií a kritérií, ktoré sa uplatňujú pri ukladaní a rušení týchto sankcií, aby ho informovala o dosiahnutých výsledkoch a aby mu predložila návrh súdržnejšej stratégie na uplatňovanie sankcií voči krajinám, ktoré porušujú ľudské práva, aby sa na jednej strane znížil prípadný negatívny účinok sankcií ukladaných ad hoc, a na druhej strane aby sa naopak zvýšila ich účinnosť tým, že ich primeranosť sa bude hodnotiť v rámci podrobnej a komplexnej analýzy týkajúcej sa situácie v danej krajine;
18. žiada Komisiu, aby zhodnotila, či sa sankcie zameriavajú na tých, ktorí sú zodpovední, a či sú stanovené časové rámce primerané;
19. požaduje, aby v prípade, že sankcia je uvalená na krajinu, ktorá čerpá pomoc poskytovanú Európskou úniou rozvojovým krajinám, bol zásadne uprednostnený druh cielených tzv. chytrých sankcií, a nie celoplošné sankcie, ktoré by boli logicky v rozpore s rozvojovou pomocou;

20. vyzýva Komisiu a Radu, aby vyhodnotili vplyv sankcií na rozvojovú politiku príslušnej krajiny, rovnako ako na obchodnú politiku EÚ;
21. žiada, aby sa pri zvažovaní sankčných opatrení prihliadalo na uvaľovanie sankcií zo strany ďalších subjektov a krajín, najmä Spojených štátov amerických, ktoré najčastejšie obchodujú s krajinami, na ktoré sa majú sankcie uvaliť;
22. vyzýva Komisiu, aby začala rokovať s tými krajinami, ktoré podniknú kroky smerujúce k zníženiu účinnosti sankcií uvalených Európskou úniou na krajinu, na ktorú sú sankcie zamerané;
23. vyzýva Komisiu, aby priebežne spolupracovala s krajinami susediacimi s krajinou, na ktorú boli uvalené sankcie s cieľom dbať na dodržiavanie sankcií v danom regióne, tak pri navrhovaní druhov sankcií, ako aj v priebehu ich uplatňovania, vyhodnocovania účinnosti a ich vplyvu na obchodnú politiku celého širšieho regiónu.

VÝSLEDOK ZÁVEREČNÉHO HLASOVANIA VO VÝBORE

Dátum prijatia	24.6.2008
Výsledok záverečného hlasovania	+: 23 -: 1 0: 2
Poslanci prítomní na záverečnom hlasovaní	Francisco Assis, Graham Booth, Carlos Carnero González, Daniel Caspary, Françoise Castex, Christofer Fjellner, Béla Glattfelder, Ignasi Guardans Cambó, Jacky Hénin, Syed Kamall, Marusya Ivanova Lyubcheva, Erika Mann, David Martin, Vural Öger, Georgios Papastamkos, Godelieve Quisthoudt-Rowohl, Tokia Saïfi, Peter Šťastný, Robert Sturdy, Gianluca Susta, Iuliu Winkler, Corien Wortmann-Kool
Náhradníci prítomní na záverečnom hlasovaní	Vittorio Agnoletto, Jan Tadeusz Masiel, Salvador Domingo Sanz Palacio
Náhradníci (čl. 178 ods. 2) prítomní na záverečnom hlasovaní	Małgorzata Handzlik